

Concept-tafelrede t.b.v. Gouverneur Andries Kinsbergen
bij het bezoek van Koningin Beatrix en Prins Claus
aan de Provincie Antwerpen op 2 april 1981

Het Woord is wellicht ons dierbaarste erfgoed. Het verleent ons de fascinerende mogelijkheid om op ieder niveau van de samenleving met elkaar te communiceren, elkaar toe te spreken en elkaar te beluisteren, en het is dan ook bijzonder geruststellend dat zowel in de Nederlandse als in de Belgische grondwet de vrijheid van het gesproken en geschreven woord als een onaantastbaar recht gewaarborgd wordt en naar ik meen te mogen vaststellen in het openbare leven ook hooglijk geëerbiedigd wordt. Dit strekt ongetwijfeld onze beide naties tot eer. Dat het gesproken woord te dezer gelegenheid niet hoeft vertaald te worden, dat wij elkaar kunnen toespreken en beluisteren in de gemeenschappelijke taal die het Nederlands is, lijkt me daarenboven een buitengewoon voorrecht waarachter de lange en diepe verbondenheid van onze beide culturen spontaan zichtbaar wordt. Ik geloof niet dat ik me aan overdrijving schuldig maak als ik beweet, dat de taal een belangrijk onderdeel van het historisch, sociaal en cultureel signalement van ieder volk is, en zelfs dat zij in aanzienlijke mate de identiteit bepaalt van ieder afzonderlijk individu binnen de volksgemeenschap waartoe het behoort. Aan een vers van de Vlaamse dichter Herwig Hensen ontleen ik graag enige bewijskracht voor deze gedachte :

Taal, ik ben enkel wat gij duidt.
Mijn Zijn is in u af te horen.
Als gij mij los laat, sterf ik uit
en ben ik nooit geboren.

Het gevaar is echter niet denkbeeldig dat, zoals de befaamde Nederlandse cultuurhistoricus Johan Huizinga zegt, 'onze geest in de voetangels der woorden valt'. Anders gezegd : de vrijheid van het gesproken en geschreven woord staat voortdurend bloot aan de verleiding, om misbruikt te worden, in de lengte en in de breedte, af en toe ook in de diepte. Ik ben me zozeer bewust van dit gevaar, inzonderheid van de opdringerigheid en wijdlopigheid der woorden, dat ik meen me te mogen veroorloven zonder de gebruikelijke uitbundige welsprekendheid kort te zijn. Ik besef overigens heel goed dat het bezoek waarmee u, (Mevrouw, Koninklijke Hoogheid?), ons vereert hoofdzakelijk in woorden dreigt verpakt te worden – met andere woorden dat u zich hier en elders moet laten welgevallen allereerst toegesproken te worden, en dat dit een eenzijdige, allicht vermoeiende vorm van communicatie is. In die overweging ben ik als gouverneur van de provincie Antwerpen zo vrij u, (Mevrouw, Koninklijke Hoogheid?), zonder verdere omwegen langs ons beider verleden en geschiedenis die u ten andere voldoende bekend zijn, uit te nodigen om u thuis te gevoelen in dit Vlaamse gewest, dat steeds een rol van betekenis heeft vervuld in de hechte, vaak sentimentele bij wijlen vertroebelde, maar hoe dan ook onverbreekelijke relatie tussen Noord en Zuid. Dankbaar en geestelijk verwarmd door uw komst, breng ik bij dezen graag hulde aan de Nederlandse en Belgische kroon en verzoek ik de aanwezigen het glas te willen heffen op het welzijn van onze hoge gasten.

